

Súdny znalec, znalecká činnosť a znalecký posudok v odbore zdravotníctvo

JUDr. Erika Dubajová Javúreková

Paneurópska vysoká škola, Fakulta práva

Ústav súkromného práva, interný doktorand

Anotácia

Diskusný stimul sa zaoberá osobou súdneho znalca, znaleckou činnosťou a znaleckým posudkom pre oblasť zdravotníctva, osobitne vo vzťahu k nestrannosti znaleckej činnosti. Keďže súdny znalec, ako osoba oprávnená podľa osobitného zákona vyhotoviť znalecký posudok, môže významne ovplyvniť výsledok súdneho procesu, výsledok jeho činnosti – znalecký posudok, má mať, ako dôkaz, potrebnú odbornú a hodnovernú váhu.

Annotation

This *discussion stimulus* deals with the person of a forensic expert, expert activity and expert opinion for the field of health care, especially in relation to the impartiality of expert activity. As a forensic expert, as a person authorized under a special law to make an expert opinion, can significantly affect the outcome of the court process, the outcome of his activity – the expert opinion, should have as evidence the necessary professional and credible weight.

Kľúčové slová

Súdny znalec, znalecký posudok, znalecká činnosť

Key words

Forensic expert, expert opinion, expert activity

Právnym základom, ktorý upravuje osobu znalca a znaleckú činnosť, je zákon č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej v texte len ako „ZZTP“). ZZTP ustanovuje, že znalec je fyzická osoba alebo právnická osoba splnomocnená štátom na vykonávanie znaleckej činnosti, ktorá je zapísaná v zozname znalcov, prípadne osoba, ktorá síce nie je zapísaná v tomto zozname, ale je za znalca ustanovená podľa § 15 citovaného zákona.^[1]

Znaleckú činnosť definuje ZZTP v § 16 ods. 1 ako špecializovanú odbornú činnosť vykonávanú znalcami pre zadávateľa za podmienok ustanovených v dotknutom zákone. Samotnými úkonmi znaleckej činnosti znalca sú najmä *znalecký posudok*, prípadne jeho doplnenie, *odborné stanovisko* alebo *potvrdenie* a *odborné vyjadrenie* a *vysvetlenie*.

Zo ZZTP (§ 16 ods. 1) tiež vyplýva, že znalec je povinný vykonávať svoju činnosť:

- a) *osobne, ak ide o fyzickú osobu; to neplatí, ak osobitný predpis ustanovuje inak,*
- b) *riadne a v určenej lehote,*
- c) *účelne, hospodárne a*
- d) *nestranne*

Za pomerne slabé miesto znaleckej činnosti, na ktoré chceme poukázať v našom príspevku, považujeme najmä poslednú z vyššie uvedených povinností znalca, a síce povinnosť vykonať znaleckú činnosť *nestranne*. Uvedené môžeme ilustrovať napríklad v prípade, ak sa vedie súdne konanie voči osobe lekára, pričom za znalca je ustanovený znalec (rovnako lekár) z rovnakého (nezriedka malého) mesta, v ktorom „každý každého pozná“. Keďže zdravotná dokumentácia sa doručuje znalcovi neanonymizovaná, vyvoláva to otázky, či takýto znalec dokáže vyhotoviť nestranný znalecký posudok, zjednodušene povedané – či bude ochotný a schopný „potopiť“ svojho kolegu napriek tomu, že posudzovaný lekár pochybil? Domnievame sa, že v rámci úvah „*de lege ferenda*“ by pomohla zákonná úprava, ktorá by stanovila povinnosť odovzdať znalcovi pre účely vyhotovenia znaleckého posudku anonymné lekárske správy. Naše obavy o nestrannosť znalcov utvrdzuje aj skutočnosť, že spomedzi konaní, vedených voči lekárske zariadeniam (lekárom) je len málo prípadov, kedy znalec konštatuje, že lekár konal „*non lege artis*“, t. j. v neprospech lekára a v prospech poškodeného, aj tie sú častokrát vyhotovené v zahraničí...

Úvaha „de lege ferenda“

Ako bolo naznačené vyššie, máme za to, že stojí za zváženie doplniť ZTTP o podmienku, že v prípadoch, keď nie je identita osoby vo vzťahu k posudzovanému prípadu relevantná, znalec má prevziať dokumentáciu anonymizovanú. V takom prípade by sa súdny znalec zaoberal výhradne obsahom, nie konkrétnou osobou, ktorá za posudzovaným konaním stojí. Neanonymnosť totiž v praxi častokrát znamená, že práve kvôli „falošnej kolegiálnosti“ stratí znalec potrebný nadhľad a z jeho znaleckej činnosti sa vytratí nestrannosť a objektivita.

[1] § 15 Výkon činnosti osobami nezapísanými v zozname

(1) V konaní pred súdom alebo iným orgánom verejnej moci možno ustanoviť za znalca, tlmočníka alebo prekladateľa aj osobu, ktorá nie je zapísaná v zozname, ak má potrebné predpoklady, súhlasí s ustanovením a

a) v príslušnom odbore alebo odvetví nie je zapísaná žiadna osoba alebo

b) osoba zapísaná v zozname nemôže úkon vykonať alebo vykonanie úkonu by bolo spojené s neprimeranými ťažkosťami alebo nákladmi.

(2) Znalec, tlmočník alebo prekladateľ ustanovený podľa odseku 1 môže vykonať úkon, len ak zložil sľub podľa § 5 ods. 7 pred súdom alebo iným orgánom verejnej moci, ktorý ho ustanovil za znalca, tlmočníka alebo prekladateľa.